

BROJ 3 - VELJAČA 1980.

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA
SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

MUZEJSKI VJESNIK

**GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE
HRVATSKE**

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

UREDNIŠTVO

Dragutin Feletar (glavni i odgovorni urednik), Miroslav Klem,
Branko Šimek, Marijan Špoljar i Željko Tomičić

MUZEJSKI VJESNIK izlazi povremeno, a najmanje jednom godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Rukopisi se šalju na adresu: Muzej grada Koprivnice, 43300 Koprivnica, Trg dr. Leandera Brozovića 1. Časopis solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske

GRAFIČKA OPREMA

Dragutin Feletar

NAKLADNIK

Muzej grada Koprivnice

ZA NAKLADNIKA

Franjo Horvatić

TISAK

RO »Podravka — Usluge«, OOUR Koprivnička tiskara, 1980.

BROJ 3 — VELJAČA 1980.

KAZALO

1. Dragutin Feletar: Kakva mreža muzeja i zbirki? 1
2. Stjepan Hajduk: Krešimir Filić — borac za istinsku demokratizaciju muzealne djelatnosti 2
3. Tomislav Đurić: Stanje nekih kulturno-povijesnih spomenika u sjeverozapadnoj Hrvatskoj 8
4. Marijan Špoljar: Problemi valorizacije 17
5. Vladimir Kalšan: Prilog raspravama o agrarnim odnosima u Međimurju u vrijeme obitelji Žrinskih 18
6. Martin Matašin: Zavičajni muzej Virje 22
7. Mato Dominiković: Petar Levar: Muzejska zbirka u Kalinovcu 25
8. Luka Hrvatić: O važnosti muzejske zbirke u Kalinovcu 29
9. Mihajlo Bradić: Kako smo stvorili zavičajni muzej u Čazmi 31
10. Zorko Marković: Bilješke o rekognosciranju arheoloških terena oko Koprivnice i Đurđevca 1979. godine 35
11. Željko Demo: Arheološka istraživanja u Kunovec Bregu kod Koprivnice 39
12. Zoran Homen: Lasinjski naseobinski elementi i novi nalazi iz Beketinca 42
13. Dubravka Balen-Letunić: Istraživanje tumula u Goričanu kod Čakovca 1979. godine 49
14. Zorko Marković: Posjet dr. Nadora Kalicza i problem arheološke suradnje kod nas 51
15. Ivan Mirnik: Skupni nalaz srebrnika XVIII. i IX. stoljeća iz Čakovca 53
16. Marina Šimek: Arheologija varaždinskog kraja — bibliografija 59
17. Ljubica Ramušćak: Najnovija istraživanja lončarskog obrta na području Međimurja 69
18. Libuše Kašpar: Najnovija ispitivanja licitarskog obrta u Varaždinu i bližoj okolini 73
19. Josip Fluksi: Preslice — podravska etnografska specifičnost 82
20. Libuše Kašpar: XVI. savjetovanje i XII. skupština etnoloških društava Jugoslavije 88
21. Branimir Šimek: Fotografski materijal u muzeju 89
22. Dragutin Feletar: Izdanja Podravskog zbornika 92
23. Dragutin Feletar: Skupština Muzejskog društva 93

LASINJSKI NASEOBINSKI ELEMENTI I NOVI NALAZI IZ BEKETINCA

Ako bismo željeli ukratko rezimirati ono što znamo o naseljima lasinjske kulture potrebno je razmotriti ovo pitanje iz dva aspekta. U prvom redu tiče se to topografskih karakteristika. Lasinjska populacija odabirala je za svoja naselja u pravilu krajolik nešto veće nadmorske visine, otprilike između 100 i 200 metara. To ne znači da nisu naseljavani i niži ili znatno viši predjeli. Takav valovit i blago brežuljkast teren osnovna su obilježja područja zapadne Slavonije, kraja oko Bjelovara i Križevaca i područja oko Balatona, dakle krajeva s najvećom gustoćom lasinjskih nalaza. Na takvom prostoru kombinacija zemljoradnje i stočarstva bila je omogućena u najvećoj mjeri, što je u stvari i bila osnova ekonomike, sa akcentom na stočarstvu. Blizina vode također je odigrala značajnu ulogu odabiru naseobinske lokacije. Pretežno su bili odabirani manji vodeni tokovi (potoci, riječice), ali i veće rijeke (Sava, Kupa).

Ima svega jedan zabilježeni primjer kod nas o posjedanju močvarnih prostora (Ljubljansko barje — Resnikov prekop), a da je bilo naseljavanja i gradskih uzvišenja govori nam primjer Kiringrada.

Lasinjsko prisustvo nalazimo i u spiljskim prostorima (npr. Vrlovka, Ajdovska jama, Kevderc), ali se smatra da to nisu bili pravi stambeni prostori, već da se radi o stanicama stočara¹

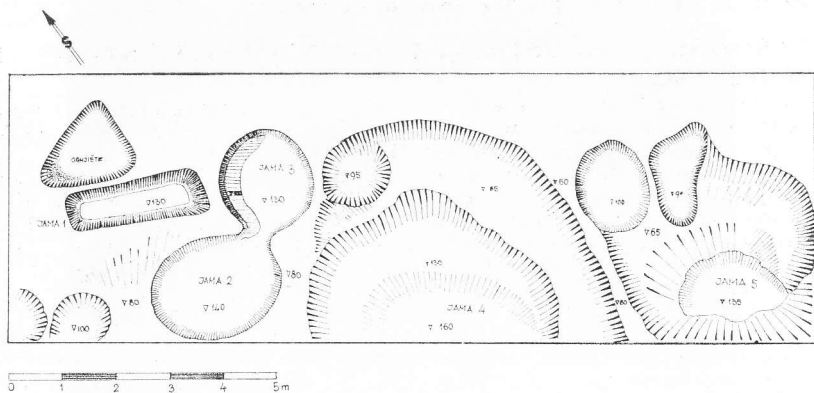
Drugi aspekt odnosi se na tipologiju lasinjskih naselja. Nosioci lasinjske kulture poznaju sve oblike eneolitskog načina stanovanja — od zemuničko-jamskog do sojениčkog. Ipak, najveći je dio istraženih lasinjskih naselja zemuničko-jamskog karaktera. Ovo možemo smatrati kao nasljeđe neolitskog načina stanovanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, konstatiranog još u korenovskoj kulturi i dalje nastavljenog u brezovljanskom tipu sopotske kulture. Koliko je korenovska tradicija bila jaka vidi se iz činjenice da nosioci sopotske kulture u svom prodoru prema zapadu nisu nametnuli i svoj način stanovanja i norme u oblikovanju naselja. Brezovljani su to najbolje pokazali.²

Evidentirana su ili istražena naselja lasinjske kulture takvog karaktera: Brezje kod Zreča³, Lasinja⁴, Vis I⁵, Beketinec⁶, Ždralovi⁸, a vjerojatno i Drulovka⁹.

Z. Lovrenčević je zabilježio u Ždralovima vrlo interesantnu pojavu zemuničnog sela, s tridesetak zemunica raspoređenih u tri pravilna reda, koje su došle na vidjelo nakon jednog dubokog oranja. To su bili objekti kružnog ili eliptičnog oblika, promjera između 2 — 2,5 m, duboki približno 1,60 m.

U Beketincu je V. Dukić otkopao dvije veće zemunice dimenzija 6,70 x 3,20 i 4,20 x 2,30, ukopane do 1,40 m. Navedene dvije jame nisu dale rupe od kolaca, već samo ostatke maza sa otiscima pletera i kolaca. Isti je slučaj i sa jamama iz Brezja kod Zreča, međutim one su vrlo malih dimenzija — svega 1,2 — 1,8 m u promjeru, pa S. Dimitrijević misli da su one dio možda većeg nadzemnog objekta.

Ognjišta su otkrivena u Beketincu i Lisinji. Jama iz Lasinja bila je udubljena u stijenu, a osim ognjišta imala je uz stijenu i »bank« od pečene gline¹⁰. Razlike se uočavaju idući od lokaliteta do lokaliteta, kao da nema nekog standarda u oblikovanju naselja ni pojedinih jamskih objekata. S. Vuković spominje interesantan nalaz iz Cerja

Sl. 1 BEKEČINEC - TOPOLŠTE; HORIZONTALNI PLAN

Sl. 2. Pogled na iskop sa sjeverozapada

Sl. 3. Pogled na iskop sa jugoistoka

Novog (Draguševac), gdje je zatekao samo dio neuništenog objekta, odnosno kuće velikih dimenzija (prema podacima očevidaca duljina objekta je bila 30—40 m, a širina 2,28 m). Dubina je iznosila svega 30 cm, pa bi to bio jedini primjer poluzemuničnog objekta.

Ostaci nadzemnih objekata otkriveni su zasada jedino u Vis-Modranu kod Dervente (Vis II), koji je kopao B. Belić.

Karakteristika je lasinjskih naselja da su ona otvorenog tipa (za razliku od sopotskih gradina-telova), što je u uskoj vezi sa obrambenim razlozima, a još više sa kratkotrajnom upotrebom pojedinih naselja. Lokalitet Hrsina-Gorica je iznimka, jer po svemu sudeći, predstavlja jedno utvrđeno naselje, smješteno na uzvišeu relativne visine 6 m, sa kružnom osnovom promjera oko 50 m. Kako ovaj lokalitet pripada pretklasičnoj fazi lasinjske kulture — utjecaji sopotske naseobinske tradicije ovdje su jače ispoljeni. Nešto slično bio bi i lokalitet Gradina u Lemešu Ravenskom kod Križevaca, ali se tamo tek očekuju iskapanja koja bi nam mogla nešto više reći o tome.

Već je ranije bilo spomenuto otkriće V. Dukića dviju jama u Beketincu, 14 km sjeverozapadno od Križevaca, na položaju Imbralovec. U novije vrijeme (1978. g.) je Gradski muzej iz Križevaca vršio na istom lokalitetu zaštitno iskapanje, kojom je prilikom otvoren stambeni objekat sa tri međusobno povezane jame, u ukupnoj dužini 6,5 m. U dvije su konstatirana ognjišta, od kojih je jedno bilo potkovastog oblika, kakvo je i Dukić u svojim ranijim istraživanjima utvrdio. Spomenuta zaštitna iskapanja vršena su sa lijeve strane puta, idući od Dubovačkog groblja prema Beketincu. Uzvišenje na kojem je kopano proteže se i sa desne strane istog puta. Logično je, da je to nekada bio jedinstven prostor (ne ovako umjetno prepolovljen putem) i bilo je za očekivati da se i tamo nađe na neke tragove naselja. Prilikom jesenskog oranja, obavijenog baš u vrijeme kad smo bili prisutni na lokalitetu, pružila nam se prilika da svoja očekivanja i provjerimo. Stratigrafski pokazatelji i razlika u boji zemlje, kao i više fragmenata keramike i kremenih artefakata nađenih tom prilikom — govorili su dovoljno o potrebi da se na tom mjestu otpočne sa novim iskapanjima. Položaj sa desne strane puta mještani zovu »Topolje«, jer je po pričanju starih ovdje nekad bila šuma topola. Lijeva strana nosi ime »Imbralovec«, što je u literaturi već poznato.¹¹

Nova iskapanja započeli smo u travnju 1979. godine na oranici Kate Pičak (kat. br. 685/2) i livadi Jože Pičak (kat. br. 685/3), oboje iz Beketince. Početne su dimenzije sonde bile 4 x 3 m. Kako su se već nakon skidanja humusa počeli javljati obrisi jama bilo ih je nužno slijediti, pa se duljina sonde povećala na 15 m, a širina na 5 m. Na tom prostoru došli smo do savim novih otkrića. Citavih tih 15 m bili su ujedno i dimenzije zemuničnog objekta. Ni na jednom lokalitetu lasinjske kulture kod nas nisu zabilježene ovolike dimenzije zemunične nastambe. Dvostruko veće dimenzije, rekli smo, spominje S. Vuković u Cerju Novom, ali se tamo radi o poluzemuničnom objektu.¹²

Prostor naše zemunice na položaju Topolje čini više manjih i većih jama, odvojenih ostavljenim »pregradama« od ilovače (sl. 1). Dominiraju dva veća jamska prostora u promjeru 5—7 metara, čija dna imaju nejednake dubine, što je vjerojatno u vezi sa praktičnom namjenom tako dobivenih platoa. U tim su najvećim prostorima nađeni ostaci ognjišta, na tvrdoj, izgorenoj podlozi.

Izvan objekta utvrđeno je jedno ognjište, petnaestak centimetara ukopano u zdravicu — trokutastog oblika (stranica 1,5 m). Tragovi loženja i zapečene zemlje najvidljiviji su u sjeverozapadnom uglu. Uz ostatke gara i pepela bilo je svega nekoliko atipičnih fragmenata keramike. Neposredno uz ovo nadovezuje se jedan duboki rov dužine 2,60, širine pri dnu 0,22 — gore 0,90 m, i dubok (mjereno od početka zdravice) 1,30 m. Osim tragova pepela i nešto gara u njemu nije bilo nikakvih nalaza. Vjerojatno je rov služio za pepeo ili kao recipijent za vodu. Naime, prilikom prve kiše — u što smo se sami uvjerali — napuni se vodom i zbog nepropusne ilovače ona se tu dugo zadržava (sl. 2).

U jami 3 je lijepo vidljiva »klupa« od nabijene ilovače, široka 0,40, visoka 0,30 i duga 1,5 m, koja prati njen kružni oblik (sl. 3). Ovakav »bank«, samo od pečene zemlje i puno kraći, imala je jama iz Lasinje¹³.

Sve »prostorije« zemunice dale su obilje keramičkog materijala. Ima dosta atraktivnih primjeraka, kako u pogledu ukrasa, tako i oblika. Ističu se male keramičke flašice, od kojih jedna lijepo ukrašena finim urezima i ubodima, kao da su rađeni najtanjom iglom. Sačuvana je u potpunosti. One su vrlo rijetke, ali oblikom vrlo specifične. U lasinjskoj keramičkoj produkciji flašice se pojavljuju od II-A stupnja. Šuplje trbušaste noge od zdjela na nozi nose na sebi vrlo lijepe ukrasne elemente, kao što je to slučaj i na nizu fragmenata drugih posuda. Sasvim novu pojavu predstavljaju rebrasta izbočenja u funkciji drški, od sada bez analogija u našoj literaturi (sl. 4). No, vratimo se našoj zemunici.

Najveću zagonetku pretstavlja način na koji je bila napravljena krovna konstrukcija. Kao što je u početku bilo spomenuto — često nema nikakvih tragova kolaca. Ovdje je bio isti slučaj. Problem je tim veći, što i same dimenzije objekata iziskuju određeno graditeljsko umijeće u prekrivanju tolikog prostora. Sigurno je jedno, da je lasinjskim graditeljima lakše bilo doći do tog rješenja, nego nama obraniti bilo koju pretpostavku bez sačuvanih ostataka kao vidljivih dokaza.

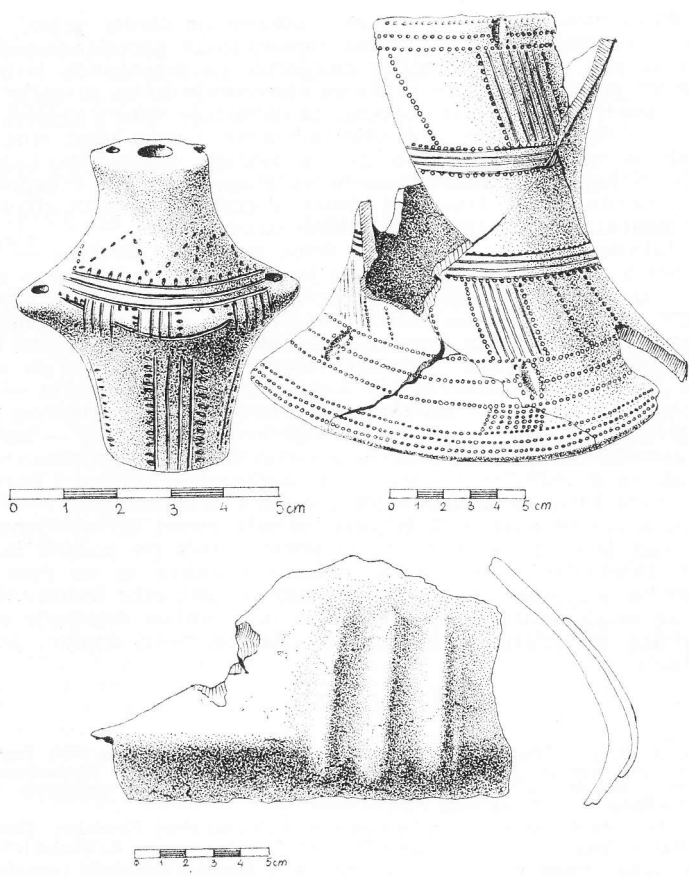
V. Dukić, a posebno Z. Lovrenčević za zemunice iz Ždralova — ukazuju na mogućnost kupolastih krovova od pečene zemlje. Zbog malih dimenzija zemunica iz Ždralova to bi još nekako bilo moguće, ali mi tako nešto za naš objekat nikako ne možemo prihvatiti.

Istim problemom bavio se i S. Dimitrijević s nalazima sopske kulture iz Gornjih Brezovljana¹⁴. Dao je pri tome dvije varijante rekonstrukcije krova. Obično se smatra da je prisutnost rupa od kolaca isključiva determinanta zemunice. Kako ni u Brezovljanima nije bilo ostataka rupa od kolaca S. Dimitrijević je u prvoj varijanti predložio mogućnost postojanja horizontalnog krova, tj. horizontalno postavljenih balvana, pokrivenih šibljem i zemljom. Ta varijanta bila bi i prihvatljiva za jame iz Brezovljana zbog njegove dubine od preko 2 metra, čime je postojala mogućnost nesmetanog komuniciranja unutar tog prostora. Međutim, jame iz Beketinca duboke su do 1,60 m, što nije dovoljno za normalno, uspravno kretanje.

Druga varijanta također ne pretpostavlja ostatke rupa od kolaca, već konstrukciju koso postavljenih greba u određene utore. Time bi se dobio krov na dvije vode.

Vrlo je važno kod izvođenja rekonstrukcije objekata saznati njegovu prvotnu namjenu, a time i njegov karakter. Pitanje da li je neki objekt bio otvoren, zemunična nastamba ili dio radioničkog komplek-

Sl. 4

sa — može se riješiti paralelnom analizom otkopanog inventara. Nalazi sa Topolja još nisu detaljno obrađeni, ali veće količine izgorenog maza sa otiscima kolaca i pletera, kao i veći sloj gara odmah ispod humusa — nedvojbena su dokaz postojanja nadzemne arhitekture, dakle — krova, a time bi i zemunični karakter našeg objekta bio određen. U potpunijem određivanju izgleda objekta hendikepirani smo bili činjenicom, da se zbog nedostatka sredstava nismo mogli upustiti u dalje otvaranje objekta, čija je 1/5 još ostala pod zemljom u pravcu jugozapada¹⁵. Možda su upravo na tom dijelu bile grede-nosači ili neki drugi elementi konstrukcije. Praćenjem rasporeda njihovih rupa svakako bismo mogli nešto više saznati i o ovom problemu nešto određnije reći. Ovako, svaka nova pretpostavka bila bi isuviše smjela.

Položaj naselja je dominantan u odnosu na okolni pejisaž, a čini se strateški dobro odabran. Prema sjeveroistoku proteže se niska dolina, koja je i danas djelomično močvarna, na jugozapadu je brežuljkast teren pokriven šumom, a prema sjeverozapadu on se dalje izdiže. Takav valovit pejisaž bio je pogodan za napasanje sitne i krupne stoke. Nešto vrlo slabo sačuvanih životinjskih kosti i zuba sitne stoke pronađenih u jamama govore o načinu ishrane stanovnika tadašnjeg naselja. Nekoliko fragmenata utega za ribarske mreže i neposredna blizina potoka Črncac koji je i danas stjecište sportskih ribolovaca, daju naslutiti da je ribolov bio dodatni izvor hrane.

U takvim uvjetima odvijao se život lasinjskog čovjeka — mirno i bez nekih većih previranja. Zemlje je bilo dovoljno i sigurno se nije tako brzo iscrpljivala, ali relativno tanki kulturni sloj ukazuje na kratkotrajnost prebivanja na jednom mjestu. Kako to tumačiti? S obzirom da je stočarska komponenta zauzimala važno mjesto u ekonomici, laka pokretljivost lasinjske populacije time je postala razumljivom. Za razliku od supstratnih kultura na ovom području — dakle sopotske i još ranije korenovske — čija su se naselja prostirala u širinu (tipično za zemljoradničke populacije srednje Evrope) — lasinjsko je stanovništvo mijenjalo lokaciju u nešto širim teritorijalnim okvirima. Čak su se udruživali s nosiocima Salkuta — kulture i baveći se stočarstvom krstarili istočnom Slavonijom i Srijemom.

Zemunični objekat u Bektincu pripada punoj ili razvijenoj klasičnoj fazi lasinjske kulture, dakle stupnju II-B po podjeli koju je dao S. Dimitrijević¹⁶. Keramički nalazi su tipični za tu fazu, koja predstavlja već posve dovršenu fizionomiju lasinjske kulture. Okvirno bi se mogli datirati oko 1900. g. pr. n. e. Nakon detaljnije obrade keramičkog materijala moći ćemo sa više sigurnosti donijeti apsolutne datume.

BILJEŠKE:

1. — S. Dimitrijević, Praistorija jugoslovenskih zemalja III, Sarajevo 1979; Poglavlje o lasinjskoj kulturi, str. 149. Koristim priliku da se profesor S. Dimitrijeviću najljepše zahvalim na susretljivosti i uvidu u rukopis teksta za spomenutu publikaciju (dalje — S. Dimitrijević 1979).
2. — S. Dimitrijević, Arheološka istraživanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, (Znanstveni skup — Varaždin 1975.) — Zagreb 1978. str. 81 i d. (dalje — S. Dimitrijević 1975).
3. — S. Pahič, Prazgodovinska seliščna najdba v Zrečah, Arheološki vestnik VI/2, Ljubljana 1955; Neolitske jame v Brezju pri Zrečah, Arheološki vestnik VII/3, Ljubljana 1956.
4. — S. Dimitrijević, Problem neolita i eneolita u sjeverozapadnoj Jugoslaviji, Opuscula arhaeologica V — Zagreb 1961. str. 29—30. (dalje — S. Dimitrijević 1961).
5. — B. Belić, Vis-Modran, Derventa — višeslojno praistorijsko naselje, Arheološki pregled 6, Beograd 1964.
6. — S. Dimitrijević 1961. str. 27—28; Z. Homen, Zaštitno iskapanje u Bektincu, Muzejski vjesnik 2, Koprivnica 1979. str. 57—59.
7. — Z. Tomičić, Krč, Cerje Tužno, Ivanec — eneolitsko naselje lasinjske kulture, Arheološki pregled 11, Beograd 1969; S. Dimitrijević 1979. str. 148.
8. — Z. Lovrenčević, Neolitska naselja u okolici Bjelovara, Arheološki pregled 10, Beograd 1968.
9. — J. Korošec, Drulovka, Zbornik Filozofske fakultete III/4, Ljubljana, 1960.
10. — S. Dimitrijević 1961. str. 29.
11. — J. Korošec, Nekaj neolitskih in eneolitskih problemov v okolici Križevcev na Hrvatskem, Zbornik Filozofske fakultete IV/1, Ljubljana 1962. i S. Dimitrijević 1961.
12. — S. Dimitrijević 1979. str. 148.

13. — o. c. str. 148.
14. — S. Dimitrijević 1975. str. 84. i sl. 8 i 9.
15. — Iskapanje smo započeli sa vrlo skromnim sredstvima, ali je SIZ iz oblasti kulture Križevci — uvidjevši značaj nalazišta — odobrio dodatna sredstva na čemu im se najiskrenije zahvaljujemo.
16. — S. Dimitrijević 1979. str. 151 i d.

DUBRAVKA BALEN-LETUNIĆ, Arheološki muzej Zagreb

ISTRAŽIVANJA TUMULA U GORIČANU KOD ČAKOVCA 1979. GODINE

Krajem lipnja i početkom srpnja 1979. godine nastavljena su istraživanja prehistorijskih tumula u selu Goričan nedaleko Čakovca, koja su tekla s manjim prekidima od 1974. godine. Sistematskim istraživanjima planira se obuhvatiti kompletni prostor (položaj) Buci i Gmajna gdje je još ne tako davno bilo ubicirano oko 25 tumula, čiji se broj znatno smanjio izgradnjom stambenih objekata i stalnom obradom zemljišta traktorima. Sredstva za sistematska istraživanja dobivena su od Republičkog savjeta za znanstveni rad SR Hrvatske, a u okviru teme »Istraživanje tumula u sjeverozapadnoj Hrvatskoj i u Slavoniji«, čiji je nosilac dr Ksenija Vinski-Gasparini. Kao i do sada ekipa arheologa iz zagrebačkog Arheološkog muzeja uz arheologe-goste iz Muzeja Međimurja Čakovec i Gradskog muzeja Varaždin vršila je istraživanja na tri nova tumula.

Tumuli su signirani po redu istraživanja brojevima VIII, IX i X. Sva tri tumula su zemljana bez kamene ili drvene konstrukcije, nepravilnog kružnog oblika manjih dimenzija (tum. VIII promjera 23 x 26 m, tum. IX promjera 18 x 21 m, tum. X promjera 10,5 x 13 m), a stalnim oranjem tumuli su znatno razvučeni i sniženi, tako da su gotovo izjednačeni sa okolnim terenom (visina tumula cca. 10—30 cm). S tog razloga keramika iz grobova pojavljivala se već gotovo na samoj površini. Po načinu sahranjivanja ovi tumuli, kao i do sada istraženi, pripadaju tipu s individualnim ili uže porodičnim pokopima s obredom kremacije. Tumulus VIII sadržavao je dva žarna groba, jedan lociran oko centra, signiran kao grob 1 i drugi uz južnu periferiju tumula, signiran kao grob 2, oba nažalost uništena pljačkanjem. Žara kao i ostali keramički prilozi u grobovima — pljačkanjem razbijeni i izmješani s mnoštvom gara, pepela i nagorjelim kostima — bili su položeni u sloj paljevine. Tanak sloj gari kao i mjestimice smeđe mrlje od ispečene zemlje protezao se od groba 1 do groba 2 (1,5 m u širinu i 4 m u dužinu). Po velikom broju ulomaka raznovrsnih posuda, te po vrlo malim i fragilnim ulomcima brončanog lima, zakovicama i aplikama zaključujemo da se radi o grobovima s vrlo bogatim prilozima. Tumulus IX sadržavao je jedan žarni grob raspoređen oko centra tumula. Grob je također pljačkanjem razoren i dislociran, pa su žara kao i ostali prilozi koji su nekad bili položeni na paljevinu, razbijeni i pomiješani sa gari, pepelom i spaljenim kostima kao i u tumulu VIII. Veliki broj keramičkih ulomaka od raznih posuda kao i tragovi brončanog lima i u ovom slučaju potvrđuju da se radi o bogatom grobu. Tumulus X sadržavao je dva žarna groba locirana na sjevernoj i južnoj periferiji tumula; grob na sjeveru signiran je kao grob 1, a na jugu kao grob 2. Premda grobovi nisu bili uništeni pljačkanjem nisu zatečeni in situ osim djelomično grob 2. Stalnim izorava-